

25.04.2017

Lsp/10

10

Ratikkaprojektin loppuraportti (a-asia)

HEL 2017-003474 T 08 00 02

Hankenumero 4765_2

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää lähettää Ratikkaprojektin loppuraportin tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Esittelijän perustelut

Ratikkaprojekti määriteltiin Helsingin strategiaohjelmassa 2013–2016 seuraavasti: "perustetaan poikkihallinnollinen ratikkaprojekti kehittämään raitioliikennettä ja valmistautumaan sen laajentamiseen". Kaupunginhallitus päätti 20.5.2013 kehottaa "kaupunkisuunnitteluvirastoa, liikennelaitosta ja talous- ja suunnittelukeskusta valmistelemaan esityksen poikkihallinnollisen ratikkaprojektin perustamisesta."

Ratikkaprojekti päättyy valtuustokauden loppuessa 31.5.2017. Ratikkaprojekti loppuraportti kokoaa yhteen projektin aikana laaditut selvitykset ja tehdyt toimenpiteet sekä vastaa miten projekti on saavuttanut asetetut tavoitteet. Raportin lopussa kerrotaan myös, miten raitioteiden ja raitioliikenteen kehittäminen jatkuu ratikkaprojektin päätyttyä.

Ratikkaprojektille asetettiin työn alussa kolme päätavoitetta.

Ensimmäinen tavoite oli parantaa raitioliikenteen luotettavuutta ja kustannustehokkuutta. Ratikkaprojektin aikana on kehitetty luotettavuuden seurannan mittaristoa ja seurantamenetelmiä, joiden avulla luotettavuuden seuranta voi olla jatkossa jatkuvaa ja ongelmiin voidaan puuttua heti niiden ilmetessä. Jatkuvasti toimivan seurantajärjestelmän rakentaminen on mahdollista, kun HSL:n valmisteilla oleva lippu- ja informaatiojärjestelmä otetaan täysimittaisesti käyttöön. Luotettavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi on kehitetty raitioteiden suunnitteluperiaatteita ja -ohjeistusta sekä määritelty suunnittelua ohjaavat tavoitteet nopeuden, sujuvuuden, luotettavuuden ja häiriöttömyyden suhteen. Päivitettyjä suunnitteluperiaatteita on viety myös käytäntöön ja uudet rataosuudet suunnitellaan niiden mukaisesti. Muita luotettavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä ovat olleet mm. liikennevaloetuksien kehittämistyön aloittaminen sekä syväuraisten vaihteiden kehittäminen. Kustannustehokkuutta parantavat myös kalustokoon kasvu uusien vaunujen lisääntyessä ja syksyn 2017 linjastouudistus, jonka yhtenä tavoitteena on pienentää nousukohtaisia kustannuksia. Luotettavuuden ja kustannustehokkuuden pa-

rantamistyötä jatketaan Raitioliikenteen kehittämissuunnitelmassa, jossa laaditaan suunnitelma koko nykyisen raitioverkon nopeuden ja luotettavuuden kehittämiseksi kehittämissuunnitelmien mukaisiksi.

Toinen tavoite oli muodostaa näkemys raitioliikenteen tavoitelaajuudesta. Tätä tavoitetta lähestyttiin määrittelemällä raitioliikenteen rooli joukkoliikennejärjestelmässä. Raitioliikenteen kokonaisuudesta eroteltiin kaksi erilaista osaa: pikaraitiotiet ja kaupunkiraitiotiet. Pikaraitioilla kulkee nopeita ja suurikapasiteettisia pikaraitiolinjoja omilla korkealuokkaisilla väylillään ja niiden roolina on palvella säteittäisiä ja poikittaisia runkoyhteyksiä koko kaupungin alueella ja seudullisesti. Kaupunkiraitioilla kulkee nykyisen kaltaisia raitiolinjoja, pääosin pikaraitioiteiden runkoreittien ulkopuolella. Niiden roolina on palvella yhtenäisen ja tiiviin kaupunkirakenteen liikkumistarpeita. Tulevia raitiotiehankeita kehitetään tähän roolijakoon perustuen. Etenkin kaupunkiraitioiteiden tavoitelaajuuden määrittämistä jatketaan Kantakaupungin joukkoliikennejärjestelmän kehittämisselvityksessä vuoden 2017 aikana.

Kolmas tavoite oli luoda edellytykset raitioliikenteen laajentamiselle ja kehittämiselle. Näitä edellytyksiä luotiin määrittämällä raitioiteiden hankkeprosessi ja kehittämällä eri hallintokuntien toimijoiden välistä yhteistyötä. Yhteistyön kehittämiseksi perustettiin myös säännöllisesti koontuva raitiotiehankeiden koordinoitiryhmä. Edellytyksiä raitioliikenteen laajentamiselle ja kehittämiselle luotiin myös päivittämällä suunnitteluohjeita. Pikaraitioiteiden osalta tämä jatkuu HSL:n vetämänä seudullisena työnä. Tieliikennelain uudistustyössä on edistetty raitioliikenteen aseman täsmällistä määrittämistä ja vahvistettu ajoneuvojen velvollisuutta väistää raitioliikennettä.

Raitioliikenteen laajentamisen ja kehittämisen edellytyksiä parannettiin myös edellä mainitulla roolimäärittelyllä. Pidempien matkojen pikaraitioliikenteen ja lyhyempien matkojen kaupunkiraitioliikenteen erilaiset ominaisuudet ja vaatimukset selkeyttävät uusien raitiolinjojen suunnittelua ja toisaalta nykyisten ratojen kehittämistarve selvästi nopeammiksi on täsmäntynyt pikaraitiotien runkoreiteillä. Määrittelemällä pikaraitioiteiden runkoverkko Helsingin keskustaan asti mahdollistetaan pikaraitiotieverkon laajeneminen yhä kauemmas keskustasta matka-aikojen pysyessä silti kohtuullisina.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Niko Setälä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite
Kansakoulukatu 3
Helsinki 10
www.hel.fi/kaupunkisuunnittelu

Puhelin
+358 9 310 1673
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

25.04.2017

Lsp/10

1 Ratikkaprojektin loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

HKL-liikelaitos/Ville Lehmuskoski
Rakennusvirasto/Raimo K. Saarinen